

визначити вибір оптимальних шляхів ефективного приєднання України до європейського простору вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Волинець А. Мистецька освіта у школах Франції. *Мистецтво і освіта*. № 1. 2003. С. 61-63.
2. Волинець А. Загальна мистецька освіта у школах Швеції. *Мистецтво і освіта*. № 3. 2004. С. 10-15.
3. Овчаренко Н. А. Напрями модернізації професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті світових тенденцій освіти. *Педагогічний процес: теорія і практика* : зб. наук. пр. Київ: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС» ». Вип. 4. 2013. С. 154-163.
4. Шевнюк О. Мистецькі дисципліни в реформаційних процесах євроінтеграції. *Імідж сучасного педагога*. № 5-6. 2006. С. 17-19.
5. Popovych, N. The role of an integrated approach in music education technology. *European Researcher*. Vol. (73). № 4-2 (Eng). 2014. p. 748-755

УДК 78.01:37.013.77

<https://doi.org/10.31652/978-617-UAWCS-2025.48>

Я.Г. Новосадов

викладач

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

м. Вінниця, Україна

novoyaroslav@gmail.com

ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ КОНТЕКСТ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. Стаття присвячена дослідженню герменевтичного контексту інструментально-виконавської підготовки бакалаврів музичного мистецтва. Розглянуто герменевтику як методологічну основу для розуміння та інтерпретації музичних творів. Підкреслено роль використання герменевтичних принципів для глибшого осмислення музичного тексту, його історико-культурного діалогу.

Ключові слова: інструментально-виконавська підготовка, герменевтика, бакалаври музичного мистецтва.

Abstract. The article is devoted to the study of the hermeneutic context of instrumental and performance training of bachelors of musical art. Hermeneutics is considered as a methodological basis for understanding and interpreting musical works. The role of using hermeneutic principles for a deeper understanding of the musical text, its historical and cultural dialogue is emphasized.

Keywords: instrumental and performing training, hermeneutics, bachelors of musical arts.

Процеси інтеграції, що спостерігаються сьогодні відкривають нові можливості для освіти. Герменевтичний контекст інструментально-виконавської підготовки є важливою темою, адже, «заглиблюючись в онтологічні підвалини музики як безкінечної стихії смислового породження, музикант-виконавець шляхом віднаходження себе в «Іншому» та «Іншого» в собі висловлює власну «комунікативно- інтерпретаційну позицію» [цит. по 2:с. 227].

Дослідження герменевтики здійснено такими зарубіжними філософами як В. Дільтей, П. Рікьор, Г. Гадамер та ін.. Вивчення герменевтичних контекстів у музичному контексті здійснено С. Шипом, О. Самойленко. У роботах М. Мимрика, О. Олексюк та ін., доведено, що інструментально-виконавська підготовки здобувачів мистецьких спеціальностей потребує впровадження герменевтичного підходу. Історія інструментального виконавства

розглянута В. Апатським, В. Бондарчуком, Н. Жайворонюк. Проблеми інтерпретації музичних творів досліджено В. Москаленко, О. Марковою, С. Шипом та ін. Методичним засадам виконавської майстерності присвячені роботи Н. Мозгальнової, А. Козир, І. Касілової, О. Щолокової та ін.

Герменевтика має давнє коріння. У перекладі «hermeneutikos» – той, що тлумачить, інтерпретує. Ще за доби Античності для пояснення діянь міфологічних богів з'явилося учення про інтерпретацію. У добу Середньовіччя інтерпретація стосувалась релігійних текстів. Дослідження герменевтики отримало продовження в німецькій філософії (роботи В. Дільтея, Е. Гуссерля, Ф. Шляйєрмахера). У концепціях М. Гайдеггера, Г. Гадамера, П. Ріккера та ін. герменевтика вивчається «як можливості екзистенції» [9], цілісності й відкритості нашого герменевтичного досвіду [1]. Вектор герменевтики у контексті музичного мистецтва пов'язаний з розкриттям координат «композитор-музичний твір-виконавець-слухач» [3].

Як зазначає С. Шип, «глибинний смисл» символу формує такий характер художньо-мовних дій, які зумовлюють невизначеність меж розуміння художнього знаку. При цьому музичний твір виступає як своєрідне повідомлення композитора до слухача. Це підкреслює роль виконавця, який передає інформацію, що закладена в тексті. У виконавця-інтерпретатора формується виконавська концепція, наповнена власними емоціями, переживаннями, досвідом. Розуміння, інтерпретація виконавця, як основні принципи герменевтики узгоджуються з композитором, твором та шляхом синтезу доповнюють один одного [2].

В. Москаленко розмежовує терміни «інтерпретація» і «герменевтика» та акцентує увагу на творчій ролі інтерпретатора музичного твору. Автор зазначає, що роль музичної інтерпретації виявляється «в естетичному оновленні об'єкта інтерпретування, розкритті виражальних можливостей об'єкта інтерпретування, в його пристосуванні до нових життєвих потреб і навіть – у створенні нового музичного твору на основі вже існуючого художнього матеріалу» [4, с. 9].

Виконавсько-інструментальна підготовка бакалаврів музичного мистецтва передбачає набуття ними технічних навичок, художнього рівня майстерності, розвиток музичного мислення, пам'яті [8]. Інтерпретація музичного твору передбачає створення власного художнього образу, а не тільки технічного звуковидобування на інструменті. «Діяльність виконавця та композитора відбувається у межах творчої взаємодії. Адже, композитор є автором твору, її художньої ідеї. Виконавець повинен її відтворити та передати слухачам» [6, с. 104]. М. Мимрик зазначає, що інтегративний характер інструментально-виконавської підготовки студентів-інструменталістів потребує упровадження в її зміст герменевтичної методики [2]. Герменевтичний контекст інструментально-виконавської підготовки виявляється у художніх завданнях, що зумовлені стилем і жанром інструментальних творів. Під час концертного виконання, як стверджують дослідники О. Олексюк, М. Ткач та Д. Лісун «інтерпретація музичного твору постає не тільки у вузькому тлумаченні даного конкретного явища чи групи явищ у музичному мистецтві, а набагато ширше – як засіб пізнання й розуміння особи-стістю світу (навколишнього і внутрішнього) через музичний твір» [5. С. 16]. Кожний знак у музичному тексті, наповнений смисловою множинністю, відкриває нові семантичні пласти.

На наш погляд, герменевтичний контекст інструментально-виконавської підготовки пов'язаний із зануренням особистості у творчий процес, розкодуванням нею сенсів музичного тексту. Розуміння бакалаврами музичного мистецтва інтонаційних, мелодико-гармонічних, ладових, жанрово-стильових особливостей, форми спонукатиме їх до нових творчих здобутків

Отже, герменевтичний контекст виконавсько-інструментальної підготовки бакалаврів музичного мистецтва пов'язаний з опанування ними композиторських технік, форм, засобів музичної виразності.